

Consultatie Wet Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

De veiligheid van Nederland gaat eenieder aan. Het is belangrijk dat er een grondig en effectief debat kan worden gevoerd over de grenzen van de rechtsstaat, de bevoegdheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de wijze waarop het toezicht op die diensten wordt georganiseerd. Dat de consultatieperiode over een voorstel dat zo vergaande gevolgen kan hebben, bij uitstek voor minderheden en slecht georganiseerde groepen in de samenleving, zo perfect samenvalt met de vakantie van miljoenen, ondermijnd mijns inziens de geloofwaardigheid van de indieners en van het voorstel. Het zou de Regering sieren indien de consultatieperiode zou worden opgerekt en er met meer nadruk aandacht gevraagd zou worden voor het onderwerp.

Bij het voorstel van de Regering zelf wil ik grote vraagtekens zetten. Het voorziet in onnodige uitbreidingen van de bevoegdheden van inlichtingen- en veiligheidsdiensten, wat ten koste gaat van de vrijheid van ieder individu, terwijl daartegenover geen adequate voorstellen voor verbeterd toezicht staan. Daarmee vindt er mijns inziens een overdacht plaats van soevereiniteit van de democratische instituties, en dus van de burger, naar in het geheim opererende overheidsdiensten. Dat is een zeer onwenselijke ontwikkeling en zal op lange termijn tot ernstige ontwrichting van de samenleving kunnen leiden.

De achterliggende argumenten voor uitbreiding van de bevoegdheden van de opsporings- en inlichtingendiensten zijn volstrekt onvoldoende om een zo vergaande uitbreiding te rechtvaardigen. De angst voor terrorisme staat in geen relatie tot de reële dreiging, en een groter 'gevoel van veiligheid' van de een is een waardeloos argument voor de reële veiligheid en schending van de fundamentele rechten van de ander.

Het voorstel van de Regering schaadt de veiligheid van burgers, bedrijven en de overheid zelf. Massasurveillance kan leiden tot meer slachtoffers, aangezien de overvloed aan gegevens de effectiviteit van de opsporing ernstig kan belemmeren. Daar lijkt geen rekening mee te zijn gehouden bij het opstellen van het voorstel. En zelfs de NSA geeft toe dat er geen voorbeelden kunnen worden gegeven waarin de aanwezigheid van massasurveillancemaatregelen een doorslaggevende rol hebben gespeeld in het verijdelen van aanslagen.

Daarnaast is het voor de uitvoering van deze nieuwe wet essentieel dat kwetsbaarheden in beveiligingen van computersystemen, die slechts bekend zijn aan de Nederlandse diensten, geheim worden gehouden. Daarmee verzwakt het voorstel de beveiliging van die systemen voor iedereen en opent het voorstel de deur voor misbruik van dergelijke kwetsbaarheden door derden, ten behoeve van criminele activiteiten. Te denken valt aan cyberstalking, en het in gijzeling nemen van databestanden.

Het is goed om het aantal slachtoffers van terrorisme zo laag mogelijk te houden, maar niet ten koste van de belangrijkste waarden van onze samenleving: openheid en vrijheid. En dat is precies wat dit wetsvoorstel beoogt: het inperken van onze bewegingsvrijheid. Overall worden we gecontroleerd en bespioneerd. De steeds verdergaande samenwerking met buitenlandse diensten betekent bovendien dat de rechten van de burger, die daartegenover horen te staan, worden ondermijnd. Ik heb als Nederlands staatsburger rechten en garanties ten opzichte van de Nederlandse staat, maar veel minder bij de Britse staat, en geen enkele bij de Amerikaanse. Door gegevensuitwisseling tussen deze landen komen mijn rechten ernstig in gevaar.

Tenslotte wil ik uw nadrukkelijke aandacht vragen voor de mogelijk ernstige gevolgen van het voorstel van de Regering op de economische ontwikkeling van Nederland. Historisch is

Nederland bij uitstek een land dat ook economisch profiteert van de geboden vrijheid. De laatste decennia is Nederland erin geslaagd een belangrijk centrum te worden op het gebied van digitale dienstverlening, vooral ook dankzij het ontstaan van de AMS-IX internet exchange. Het voorstel van de Regering kan betekenen dat steeds meer bedrijven ervoor kiezen om gegevens te verwerken of op te slaan onder minder vergaande regimes, in landen die de gegevensbescherming wél serieus nemen. Ik voorspel dat als de Regering niet tot inkeer komt, de economische gevolgen op de middenlange termijn ernstig kunnen zijn, met als gevolg een braindrain, een tegenvallende groei en hogere werkloosheid.

Ik sluit mij voor meer specifiek commentaar op de internetconsultatie volledig aan bij de opmerkingen van Bits of Freedom.